

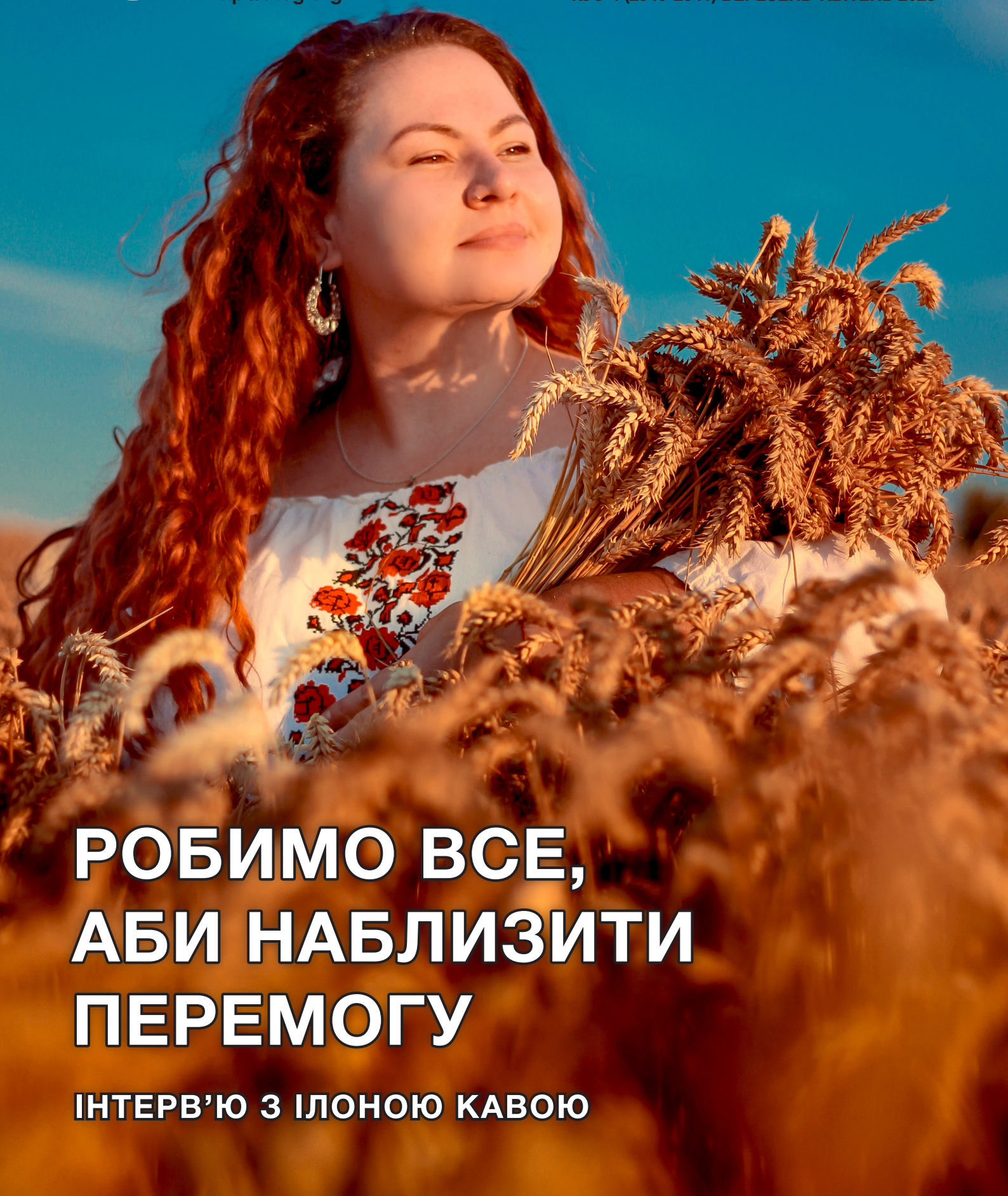

ГАЗЕТА ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ІНВАЛІДІВ «УКРАЇНСЬКЕ ТОВАРИСТВО ГЛУХИХ»

НАШЕ ЖИТТЯ

<http://utog.org>

№ 3-4 (2540-2541) БЕРЕЗЕНЬ-КВІТЕНЬ 2023

**РОБИМО ВСЕ,
АБИ НАБЛИЗИТИ
ПЕРЕМОГУ**

ІНТЕРВ'Ю З ІЛОНОЮ КАВОЮ

ГАЗЕТА ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ІНВАЛІДІВ «УКРАЇНСЬКЕ ТОВАРИСТВО ГЛУХИХ»

НАШЕ ЖИТТЯ

<http://utog.org>

Комп'ютерний набір і верстка виконані відділом організаційної та видавничої роботи виконавчого апарату ЦП УТОГ

Реєстраційний № 753, серія KB, від 28 липня 1994 р.

Адреса редакції: 03150, м. Київ-150, вул. Велика Васильківська, 74.

Редактор
Н. Каменська

Комп'ютерна
верстка та дизайн
П. Моргунов

№ 3–4 (2540-2541)
березень-квітень 2023
Видається з 1967 року
Газета виходить раз на місяць

ourlife@ukr.net,
ourlife.utog@gmail.com
<https://utog.org>
<https://t.me/ourlifeinua>

Робимо все, аби наблизити перемогу

Інтерв'ю з Ілоною Кавою

Безумовно, яскраве ім'я та прізвище цієї молоді тернополянки запам'ятовуються одразу, але перш за все привертає увагу її особистість — активність і небайдужість, креативність та ініціативність у реалізації багатьох проєктів, планів та ідей. Варто згадати її чудовий ролик, з яким вона здобула перемогу у II Всеукраїнському конкурсі відеокоментаторів УТОГ у 2021 році. Отже, знайомимось: **Ілона КАВА**, лідер Тернопільської молодіжної організації глухих.

був такий випадок, коли ми з дівчатами відпочивали в кафе і до нас підійшов хлопець, який запропонував каву (пригостити). На що дівчата відповіли, що вони уже з Кавою (тобто зі мною). Таких кумедних історій є багато.

— Розкажіть трохи про свої дитячі та шкільні роки. Які події і люди справили на Вас у той час велике враження, вплинули на Вас як на особистість?

— У свої дитячі та шкільні роки я була активною дитиною, любила відвідувати всі гуртки, які були наявні в школі. Це волейбол, плавання, шахи, художня самодіяльність (як у школі, так і в ОБК УТОГ м. Тернополя), фотогурток. Найбільше на мене, на мій світогляд вплинули батьки. Дивлячись на мої здібності, вони наполягли на відвідуванні художньої школи, навчання в якій мені потім знадобилося у житті.

— Ілона, кому Ви завдячуєте своїм оригінальним ім'ям і яскравим прізвищем?

— Ім'я Ілона дуже подобалося мамі, і хоча бабуся пропонували свої варіанти, але мама була наполеглива і саме завдяки їй мене звуть Ілона.

Прізвище батькове, і мамине також. З моїм прізвищем часто трапляються кумедні історії. Завжди при запитанні про моє прізвище і моєї відповіді: «Кава», люди думають, що це псевдонім. Навіть

— Яку дорогу Ви обрали після закінчення школи?

— Після закінчення Тернопільської спеціальної школи-інтернату для дітей зі зниженим слухом вступила на навчання в коледж університету «Україна», на спеціальність «дизайн». Нас двоє глухих дівчат навчалися в групі разом з чуючими. Наша одногрупниця Надія спостерігала за нашим спілкуванням і виявила бажання вивчити дактиль. Завдяки її прагненню допомогти у перекладі навчання було нам в задоволення.

Під час навчання трішки працювала культорганізатором в ОБК УТОГ. 2017 року влаштувалась на роботу в ТОВ СЕ «Борднетце Україна», де працював інженером мій батько. Попрацювавши на цьому підприємстві два роки, після смерті батька розрахувалася з роботи, бо мені все нагадувало про нього... Після цього працювала в Макдональдсі, але все це не моє. На сьогодні вже 4 роки як працюю в LC Waikiki.

— У той час, як чимало молодих глухих українців ще до початку повномасштабної війни скаржилися на те, що не можуть себе реалізувати на батьківщині й виїжджають у пошуках кращої долі за кордон, Вам вдалося успішно знайти себе вдома — в Тернополі, в Україні. У чому полягає секрет цього?

— Я люблю Україну. Своє життя без неї я уявити не можу.

— Минулого року, попри складну ситуацію у країні та воєнний стан, в Тернополі молодь не стояла осторонь роботи обласної організації

УТОГ, брала участь у реалізації місцевих проєктів, у загальноутогівських онлайн-заходах. Розкажіть про це детальніше.

— Особисто мене війна застала зненацька. Я ніколи не могла подумати, що буду жити в період війни. Для всіх це був великий виклик. Багато хто з глухої молоді вирішив їхати за кордон, але були й ті, хто залишився в Україні, і я разом з ними.

В Україні залишалися глухі особи середнього та старшого віку, які потребували підтримки. Знаючи, що перекладачам, голові обласної організації УТОГ в цей період складно працювати у зв'язку з великим напливом біженців, я зайняла своє місце в інформаційно-роз'яснювальному просторі — у створеній в Телеграм групі нашої організації вела роз'яснювальну роботу про події, які відбувалися навколо. Також ми збирали продукти, які потім були передані волонтеру Руслану Рубанову, який відвіз їх нашим захисникам та у прифронтові міста.

Молодь Тернопільщини долучилася до проєкту «Тернопільщина. Надійний тил». Ми гуртувалися маленькими компаніями та ліпили вареники, плели сітки, збирали кошти — робили й робимо все, аби наблизити перемогу.

— На жаль, у минулому 2022 році міською владою було скасовано рішення про надання

в оренду приміщення, у якому не один десяток років розташовувався Тернопільський обласний будинок культури УТОГ. Як вдається працювати без актової зали та інших необхідних приміщень?

— Коли я дізналася, що у нас у Тернополі тепер немає Будинку культури, у мене був сум. Ні, навіть не сум, а шок, відчай... У грудях серце стиснулося і на очах появились сльози. Пригадала себе малою на сцені ОБК УТОГ у ролі клоуна — спогади смішні, але сміятись мені не хочеться... У нас були плани, напрацювання, як виступати на нашій сцені, а тепер... У такій ситуації працювати складно. Зараз, під час війни, коли глухі пороз'їжджалися, можливо, ми й обійдемося офісом обласної організації, де збираємося маленькими групами. Ще намагаємося брати участь і відвідувати загальноміські, загальнообласні заходи. Але хочеться мати свій Будинок культури для глухих...

— З 22 обласних організацій УТОГ наразі активно працюють з молоддю лише чотири-пять, зокрема й у Тернополі. Виїхали за кордон, рятуючись від жахів війни й дбаючи про безпеку своїх дітей, і глухі молодіжні лідери. Чи спілкуєтеся Ви з ними і як думаєте надалі працювати?

— Це війна і кожен зробив свій вибір. Хтось виїхав, рятуючи своїх дітей, хтось з інших причин поїхав за кордон, а хтось залишився.

З молодіжними лідерами я спілкуюся, у нас є група в Телеграмі. Я очікую закінчення війни. Сподіваюся, що всі повернуться і мрію про велике свято Перемоги.

Україна незламна, Україна переможе і все у нас буде добре!

Більше фотографій на останній обкладинці.

Новий напрям діяльності в Українському товаристві глухих — волонтерство

Інформація з сайту УТОГ

Минув 2022 рік, який був руйнівним як для України, так і для її громадян... Нескінченні тривоги. Евакуація. Біженці. ВПО. Зруйновані поселення та долі людей...

На тлі військової російської агресії формується новий напрям роботи в структурних підрозділах Українського товариства глухих. Це — волонтерство. Жест добра, підтримки, допомоги. Кожний член УТОГ, який залишився в Україні, зіткнувся з волонтерським рухом як активний учасник або отримувач допомоги, або і те, й інше разом.

...Наприкінці 2022 року до Центрального правління УТОГ прийшло запрошення на важливу подію SocialWorkHUB — міжнародну волонтерську конференцію, заплановану на 23–24 лютого 2023 року. Для участі у цьому заході обласним організаціям УТОГ

треба було зробити короткий відеоролик тривалістю не більше 45 секунд, у якому оригінально та креативно представити тему, до якої автори ролика хотіли б привернути увагу громадськості. Ідея полягала не в тому, щоб детально описати діяльність, у якій брали участь, а продемонструвати свій досвід як волонтера для вирішення важливої проблеми.

Отже, до SocialWorkHUB були подані п'ять відеороликів на тему волонтерського життя від:

- Івано-Франківської обласної організації УТОГ,
- Київської організації УТОГ,
- Львівської обласної організації УТОГ,
- Полтавської обласної організації УТОГ.
- Харківської обласної організації УТОГ.

Анотація відеоролика «Моя війна» автора Руслана РУБАНОВА

(Івано-Франківська обласна організація УТОГ)

Початок його волонтерства — з далекого 2014 року: це продукти для військових у місця бойових дій.

З початком повномасштабної війни з 24 лютого 2022 року на тлі розгубленості та хаосу постає

питання вивезення глухих біженців з «гарячих точок» до Прикарпаття та кордонів України.

Потім були гуманітарні вантажі для військових та членів УТОГ Краматорська та Слов'янська Донецької області, Харкова, Херсона, Миколаєва, Києва, Чернігова та Сум.

Зміцнювалися партнерські зв'язки з організаціями глухих Польщі та Німеччини з метою формування конкретної допомоги глухим людям України.

У саме серце боляче вразили картини знищених міст і сіл, автовок і будинків, вразили очі людей, котрі втратили близьких...

Анотація відеоролика «День, який змінив наше життя»

автора Михайла БУЛАТОВА (Львівська обласна організація УТОГ)

24 лютого 2022 року ми були змушені змінитися. На нашу мирну землю прийшов ворог...

Страх за власне життя і життя рідних змушує шукати порятунку різними засобами і шляхами. Львів цілодобово приймає біженців. Частина людей об'єднує бажання допомогти за будь-яку ціну. Так з'являється наша волонтерська

група. У ній — люди за покликом серця. Вони приходять на допомогу у будь-який час. Зустріти, допомогти оформити документи і довести глухих людей до кордону. Ми говоримо з людьми просто, щоб їх заспокоїти.

Де ми були, там минули страх і тривога. У всіх нас одне горе. Але все буде Україна.

Анотація відеоролика «Інформація зберігає життя глухих»
автора Ростислава ЧАРНОВСЬКОГО (Київська організація УТОГ)

Інформація — важливий ресурс, який допомагає зберегти життя під час лихоліття.

24 лютого 2022 року в Україні почалась повномасштабна війна. Люди з порушеннями слуху зіткнулися з великою пробле-

мою — відсутністю інформації жестовою мовою.

Президент та Уряд України, фахівці різних галузей щодня інформують народ про щось важливе, попереджають їх про можливу небезпеку, мотивують тощо, але ця інформація глухим недоступна, бо перекладу жестовою мовою на громадському телебаченні дуже мало, а новини, опубліковані в текстовому форматі, глухі не завжди розуміють повністю через відмінності норм жестової та словесної мов. У глухих є рідна мова — ЖЕСТОВА.

Тому глухі волонтери спільно з перекладачами жестової мови та фахівцями Громадської організації «Українське товариство глухих» з перших годин війни почали забезпечувати подання інформації жестовою мовою, роблячи життя глухих безпечнішим.

Сюжет відеоролика створений для привернення уваги суспільства до потреб глухих осіб, зокрема в інформаційному забезпеченні. На відео кілька прикладів надання інформаційної допомоги.

Відео буде актуальним для всіх людей, які беруть активну участь у громадському житті, працюють у сферах обслуговування, надають фахові послуги та просто прагнуть до суспільного розвитку України, оскільки люди з порушенням слуху є! Їх багато. Вони стикаються з проблемами, такими як отримання інформації, наприклад, не можуть вчасно отримати термінові оголошення, інформацію про евакуацію, гуманітарну допомогу тощо, від яких може залежати життя глухих людей.

Анотація відеоролика «Війна. Волонтерство серед глухих»
автора Олени ПОЛІЩУК (Полтавська обласна організація УТОГ)

З початком війни в Україні члени Полтавської обласної організації УТОГ беруть участь у волонтерському русі, спрямованому на надання допомоги глухим мешканцям областей України, де відбуваються воєнні дії.

Полтавські глухі волонтери надають допомогу при евакуації глухих, організовують харчування транзитних евакуйованих глухих, допомагають у поселенні, оформленні документів, вирішенні питань транспортування. Проводять інформаційну, консультаційну роботу з внутрішньо переміщеними глухими, організовують

доставку і роздачу продуктових наборів, гуманітарної допомоги від різних благодійних організацій і фондів для глухих біженців, які проживають у Полтаві та Полтавській області.

Роздача безкоштовного хліба, виготовлення окупних свічок для військових на фронт, збір благодійної допомоги серед глухих Полтави для відправки її у деокуповані міста, які постраждали від повномасштабного вторгнення росії в Україну. Це не стерти з пам'яті. Наш відеоролик — доказ існування волонтерського руху на Полтавщині, доказ виявлення проблем, які виникають у спільноті глухих та доказ гуртування людей з волонтерським серцем, з кредо, що з'явилося і об'єднало багатьох під час війни, — ДОПОМОГТИ.

Анотація відеоролика «Небайдужа допомога»
автора Віктора КОРОТОВСЬКОГО (Харківська обласна організація УТОГ)

Війна. Харків — прифронтове місто, яке перше потрапило під удари російських ракет. Масовий виїзд глухих жителів з міста Харкова. Але залишається ще багато тих, хто виїжджати не збирається з різних причин. Глухі розсіяні всією територією Харківщини, частина її під щоденним нищівним вогнем рашистів...

З'являються небайдужі люди, які усвідомили, що вони — волонтери. Формується потужний волонтерський рух.

Скоординувати дії волонтерів, сказати, що саме, кому і на яку адресу везти — нелегке завдання. Приклад матері надихає сина стати координатором волонтерів і на собі відчути відповідальність за життя і здоров'я глухих людей.

Організатори SocialWorkHUB з усіх п'яти українських відеороликів виділили ролик глухого киянина Ростислава Чарновського, якого після годиної співбесіди запросили до Відня (Австрія) на міжнародну волонтерську конференцію. Разом з ним були запрошені представники УТОГ, а саме: голова УТОГ Ірина Чепчина, перша заступниця голови УТОГ Тетяна Кривко та начальниця відділу організаційної та видавничої роботи Наталія Адамюк — для обговорення актуальних питань волонтерства в УТОГ.

До речі, на згадану конференцію прибули представники інших країн: Японії, США, Румунії, Ізраїлю та Афганістану. Слід відзначити, що жестомовні особи були лише з двох країн: України та США.

На самій конференції та у численних групових обговореннях розкривалася суть волонтерства, правила й умови роботи, вимоги до самих волонтерів та обсяг надання допомоги різним категоріям населення. Цікаво було дізнатися про досвід волонтерства у різних країнах, зокрема про створення соціально-волонтерських хабів для потреб пересічної людини у кризовий період її життя (плюси діяльності одного із таких хабів на базі університету в м. Кракові, Польща (українська делегація відчула на практиці)).

...Щодо виступу делегації від України. Як переможець конкурсу відеороликів першим отримав

слово Ростислав Чарновський. Точно, дохідливо з урахуванням специфіки роботи перекладачів жестової та словесної мов різних країн Ростислав виклав свій погляд на волонтерство крізь призму інформаційного вакууму: коли глухі особи не чують оголошень, повідомлень про поточну ситуацію, засторогу про наявну небезпеку.

Емоційно виступила й Ірина Чепчина, розповівши про події в Україні і, зокрема, в УТОГ: що зроблено з перших днів війни, чого потребує спільнота глухих, які проблемами чатують на глухого громадянина України і якими бачаться шляхи подолання проблем. Підтримав Ірину Чепчину і Кріс Маккензі (керівник міжнародної місіонерської організації «Міст») розповіддю про свій досвід роботи, поїздки Україною. Він підкреслив, що під час розмови з українською делегацією отримав багато нової інформації про потреби Українського товариства глухих.

Міжнародна волонтерська конференція при завершенні роботи оголосила про підготовку до нових міжнародних проєктів допомоги, зокрема, Україні. А команда УТОГ запросила спонсорів, а саме керівника SocialWorkHUB Змарі Гарвала, його помічника Крістофа Дюпона Баджо і Кріса Маккензі з його командою перекладачів ASL зробити пам'ятний знімок на тлі державного прапора України.

Все буде Україна!

Виступ театру «Райдуга» на ювілеї Литовського товариства глухих

На запрошення президента Литовського товариства глухих Кейстутіса Вайшнори унікальний професійний театр міміки та жесту «Райдуга» представив яскраву та насичену програму для своїх литовських друзів у м. Каунас 24 березня 2023 року, під час святкування 85-ї річниці Литовського товариства глухих.

Для акторського складу театру виступ на сцені перед величезною аудиторією глухих та слабкочуючих литовців став проявом величезної підтримки у цей складний час.

Для кожного професійного актора збереження своєї професійної діяльності є життєвою необхідністю. Події останніх років мали свій вплив для колективу глухих та слабкочуючих акторів, але поруч із труднощами відкрилися і нові можливості — театр «Райдуга» знають та запрошують. За останні пів року колектив уже вдруге виступав на сцені іншої країни, показуючи всьому світу неймовірно красиву культуру та мистецтво України, представлене українською жестовою мовою, з надзвичайною чутливістю і професійною майстерністю виконавців.

Програма перебування у Литві для української команди театру «Райдуга», яку супроводжували

голова Українського товариства глухих Ірина Чепчина разом з першим заступником Тетяною Кривко, була особливою та корисною також для обміну досвідом з організації роботи з глухими. Поміж підготовкою до виступу та репетиціями українську делегацію було запрошено для вітального візиту до мерії міста Каунас, де представники мерії передали пам'ятні подарунки від мера міста та висловили слова підтримки Україні та віри у переконливу перемогу наших захисників.

Після візиту до мерії та знайомства з містом українців тепло зустріли в Литовському центрі перекладачів жестової мови. Знайомство з командою Центру та організацією його роботи продовжилось за чашкою чаю та активним обговоренням досвіду роботи перекладачів жестової мови та соціальних працівників з глухими у Литві. Директор центру Рамуне Леонавічене розповіла про історію його створення та державну підтримку, яку литовський уряд та мерії надають для забезпечення захисту прав глухих і слабкочуючих литовців.

Під час перебування у місті Каунас українська делегація також відвідала Каунаську школу для глухих дітей, ознайомилась з умовами організації навчального процесу та поспілкувалася з українськими школярами, які сьогодні тимчасово перебувають у Литві.

Зустріч з трудовим колективом Каунаського товариства глухих дозволила ближче познайомитися з цікавою моделлю організації роботи з глухими, яка реалізована шляхом повної синергії взаємодії та допомоги державних структур з Литовським товариством глухих, де уряд і влада чують, знають, розуміють глухих та всіляко сприяють їм у реалізації своїх прав разом з досвідченими спеціалістами Литовського товариства глухих.

Святковий захід, присвячений 85-й річниці Литовського товариства глухих, зібрав величезну аудиторію, перед якою виступ театру «Райдуга» був особливо потужним та яскравим, а ключовим лозунгом свята були слова «Ми разом!». І, до речі, головний лозунг свята був не просто словами, а конкретними діями на підтримку спільноти глухих в Україні, адже під час підготовки до заходу та його проведення здійснювався збір коштів на підтримку Українського товариства глухих.

Українське товариство глухих висловлює щирю вдячність Литовському товариству глухих за запрошення та забезпечення харчування і проживання нашої команди у мирному та красивому місті Каунас, литовській спільноті глухих — за неймовірну підтримку, а також всім, хто продовжує підтримувати колектив театру. Ми разом зможемо все!

Відбулися нові кадрові призначення

З офіційних джерел

Наталія НІКОЛЕНКО

Кароліна ПАВЛЮК

Ігор РЕВЕНКО

Ростислав ЧАРНОВСЬКИЙ

Хмельницький

На підставі подання від Миколи Степановича Адамчука, голови Хмельницької обласної організації УТОГ, заяви про звільнення, постановою президії Центрального правління Українського товариства глухих № 47/2023 від 08.03.2023 року прийнято рішення звільнити Адамчука М.С. з посади голови Хмельницької обласної організації УТОГ з 16.03.2023 року за власним бажанням згідно зі ст. 38 КЗпП України.

Разом з тим Центральне правління УТОГ призначило **Наталію Василівну НІКОЛЕНКО**, яка виконувала обов'язки голови Хмельницької ТО УТОГ, виконувачкою обов'язків голови Хмельницької обласної організації з 17.03.2023 року.

Одночасно ЦП УТОГ прийняло рішення про проведення позачергової звітно-виборчої конференції Хмельницької обласної організації УТОГ.

Івано-Франківськ

На підставі заяви про звільнення, наданої 16.03.2023 року Ганною Миколаївною Лівенсою, виконувачкою обов'язків голови Івано-Франківської обласної організації УТОГ, постановою президії Центрального правління Українського товариства глухих № 52/2023 від 29.03.2023 року прийнято рішення звільнити Г.М. Лівенсу з посади в.о. голови Івано-Франківської обласної організації УТОГ з 30.03.2023 року за власним бажанням згідно зі ст. 38 КЗпП України.

Разом з тим Центральне правління УТОГ призначило з 31.03.2023 року виконувачкою обов'язків голови Івано-Франківської обласної організації УТОГ **Кароліну Дмитрівну ПАВЛЮК**, яка до цього виконувала обов'язки художньої керівниці Івано-Франківського будинку культури УТОГ.

Також ЦП УТОГ прийняло рішення 11.10.2023 р. провести позачергову звітно-виборчу конференцію Івано-Франківської обласної організації УТОГ.

Херсон

У зв'язку зі співпрацею з окупаційною владою постановою президії Центрального правління Українського товариства глухих від 27 липня 2022 року № 93/2022 Григорія Михайловича Фоміна було звільнено з посади голови Херсонської обласної організації УТОГ і тимчасово виконувачкою обов'язків голови цієї організації призначено Валентину Федорівну Сабліну.

З 11 листопада 2022 року місто Херсон було звільнене від російської окупації і там відновлено роботу обласної організації УТОГ у наданні різнопланової гуманітарної та соціальної допомоги особам з інвалідністю, які продовжують мешкати у Херсоні.

З метою активізації діяльності Херсонської обласної організації УТОГ з надання глухим соціальних та соціально-побутових послуг, координації роботи з надання їм гуманітарної та іншої допомоги, а також для забезпечення збереження майна цієї організації постановою президії Центрального правління Українського товариства глухих № 33/2023 від 28.02.2023 року прийнято рішення з 28.02.2023 року звільнити Валентину Федорівну Сабліну і призначити з 01.03.2023 року **Ігоря Леонідовича РЕВЕНКА**, голову Миколаївської обласної організації УТОГ, виконувачем обов'язків голови Херсонської обласної організації УТОГ на період до проведення позачергової звітно-виборчої конференції цієї організації.

Київ

У зв'язку з наявністю протягом тривалого часу вакансії на посаді голови Київської територіальної організації УТОГ, президія правління Київської організації УТОГ прийняла рішення про призначення на цю посаду для тимчасового виконання обов'язків **Ростислава Юрійовича ЧАРНОВСЬКОГО**, який протягом року на волонтерських засадах виконував значний обсяг роботи з надання різноманітної допомоги глухим киянам.

Результати II етапу XV Всеукраїнського конкурсу «Ерудит»

У далекому 2004 році Українським товариством глухих спільно з Міністерством освіти і науки України вперше був започаткований Всеукраїнський конкурс «Ерудит» для учнів випускних класів спеціальних загальноосвітніх шкіл для дітей глухих та слабкочуючих.

Передумовою його виникнення була потреба у сприянні вступу глухих випускників спеціальних шкіл у коледжі та університети України для здобуття вищої освіти та працевлаштування за отриманим фахом. Центральне правління УТОГ лобувало видання наказу Міністерства освіти і науки України від 04.07.2006 р. «Про затвердження переліку вищих навчальних закладів для організації прийому на навчання осіб з обмеженими фізичними можливостями (вадами слуху)», за яким створювалися спеціальні групи глухих студентів у 4 коледжах та 4 університетах. Тому Конкурс «Ерудит» допомагав відібрати сильних, здібних і творчих потенційних абітурієнтів.

І у тому далекому I Всеукраїнському конкурсі «Ерудит» переможцями стали:

- Романюк Сергій (Підкаміньська спеціальна загальноосвітня школа-інтернат для дітей зі зниженим слухом) — I місце;
- Маринець Вікторія (Київська спеціальна загальноосвітня школа-інтернат № 18 для дітей зі зниженим слухом) — II місце;
- Ревенко Ігор (Березівська спеціальна загальноосвітня школа-інтернат I-III ступенів для дітей зі зниженим слухом) — III місце.

Всі тепер впевнено йдуть своєю життєвою стежею. Бізнесмен, кандидат юридичних наук, голова обласної організації глухих — ось такими стали призери I Всеукраїнського конкурсу «Ерудит»!

В. Маринець, І. Ревенко, С. Романюк.

Цьогоріч, у воєнне лихоліття, відповідно до наказу МОН України від 24.02.2023 р. № 202 19 квітня 2023 року відбувся фінальний етап XV Всеукраїнського конкурсу «Ерудит» серед здобувачів освіти з порушеннями слуху 12-х (13-х) класів закладів загальної середньої освіти у форматі онлайн (ZOOM).

У Конкурсі взяли участь 20 учнів спеціальних закладів освіти для глухих дітей та дітей зі зниженим слухом. Із них троє перебуває за кордоном.

За традицією конкурсанти виконували:

- тестові завдання з чотирьох навчальних предметів (українська мова, українська література, історія України, математика),
- творче завдання (власне судження про переглянутий мультфільм).

Члени журі: представники Інституту модернізації змісту освіти, Інституту людини Київського університету імені Бориса Грінченка, Інституту спеціальної педагогіки та психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України, Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова та Українського товариства глухих зібралися

Члени журі

у конференц-залі Центрального правління УТОГ.

Команда відділу організаційної та видавничої роботи ЦП УТОГ здійснювала організаційне та технічне забезпечення. Весь конкурс проходив у присутності голови УТОГ Ірини Чепчиної та її першої заступниці Тетяни Кривко.

На початку конкурсного змагання голова журі Конкурсу Катерина Луцько і голова оргкомітету Ірина Чепчина тепло привітали всіх конкурсантів з успішним подоланням ще одного етапу на шляху до здобуття освіти і побажали їм подальших успіхів у навчанні та у житті, мирного неба і здійснення планів та мрій.

Як зазначалося вище, учасники Конкурсу, які є переможцями першого етапу «Ерудиту», що проводився на місцях, у фінальному змаганні брали участь онлайн: завдяки сучасним технологіям вони отримували, виконували та відправляли членам журі конкурсні завдання.

І от Конкурс добіг кінця. Члени журі відзначили високу підготовленість конкурсантів, їх ерудованість та кмітливість. Ними визначено переможців конкурсу:

Серед глухих здобувачів освіти:

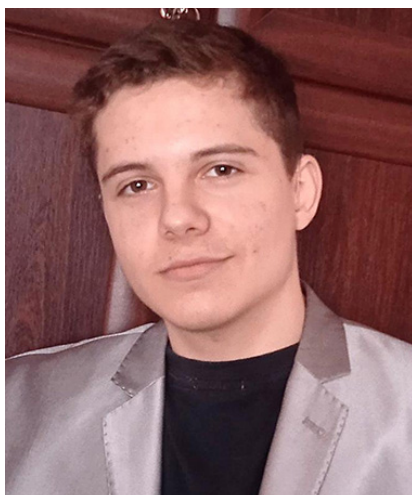
I місце — **Олександр ЛАПІН** — Комунальний заклад «Одеська спеціальна школа № 91» Одеської обласної ради;

II місце — **Владислав ЛІПСЬКИЙ** — Комунальний заклад «Кисляцька спеціальна школа» Вінницької обласної Ради;

III місце — **Вікторія ЯНКЕВИЧ** — Комунальний загальноосвітній навчальний заклад «Чернівецький обласний навчально-реабілітаційний центр № 1».

Олександр ЛАПІН

Владислав ЛІПСЬКИЙ

Вікторія ЯНКЕВИЧ

Серед здобувачів освіти зі зниженим слухом:

I місце — **Костянтин ОСАДЧИЙ** — Комунальний заклад «Кисляцька спеціальна школа» Вінницької обласної Ради;

II місце — **Олексій СІВАК** — Комунальний заклад «Вінницька спеціальна школа» Вінницької обласної Ради;

III місце — **Марія БЕЖЕНАР** — Комунальний заклад «Чернівецький обласний навчально-реабілітаційний центр «Родина».

Костянтин ОСАДЧИЙ

Олексій СІВАК

Марія БЕЖЕНАР

Щиро вітаємо переможців та учасників конкурсу «Ерудит» і бажаємо їм щасливої долі та цікавих досягнень на життєвому шляху в мирній Україні!

Конкурс викликав неабиякий резонанс

Уперше в нашому Товаристві відбувся Всеукраїнський конкурс «Людина року в УТОГ» і 30 березня було оголошено його результати. Викликав цей конкурс неабиякий резонанс, адже серед його учасників було чимало відомих у спільноті глухих особистостей і проголосувати за них міг практично кожен, зайшовши за посиланням на сайт УТОГ.

Таким чином було відзначено досягнення членів УТОГ з порушеннями слуху, які проявили себе впродовж минулого календарного року як неординарні особистості у певній сфері діяльності, дотичній до суспільного життя УТОГ, і є гідним прикладом для інших членів Товариства.

Конкурс проводився за наступними номінаціями:

- «Благодійництво» (визначався серед глухих благодійників);
- «Професіонал» (визначався серед глухих працівників, які досягли значних успіхів у якійсь професії, чим підняли престиж глухих);
- «Освітнянин» (визначався серед глухих педагогів, викладачів, лекторів);
- «Волонтер» (визначався серед глухих волонтерів);
- «Успіх» (визначався серед осіб, які проявили себе в нестандартній ситуації і є гідними наслідування).

Експертна комісія розглянула надіслані заявки та відібрала учасників конкурсу в наступних номінаціях:

«БЛАГОДІЙНИЦТВО»

- **БОЖКО Володимир** (Київська організація УТОГ) налагодив стосунки з міжнародними організаціями та благодійниками з метою надання матеріальної допомоги глухим особам;
- **ДЕРКАЧ Вікторія** (Рівненська облорганізація УТОГ) власними силами допомагала ЗСУ: плела стрічки на зап'ястя, робила листівки для підтримки морального духу військових;
- **КИРИЧЕНКО Вікторія** (Київська організація УТОГ) проводила роботу з широкими верствами населення з числа глухих, особливо тих, хто знаходиться за кордоном, формуючи і підтримуючи патріотичні почуття до України та УТОГ. Забезпечила якісну і безперебійну роботу перекладачів жестової мови «Сервіс УТОГ» в умовах відключення електроенергії, придбавши портативні повербанки та потужні зарядні станції для обласних організацій УТОГ. Системно проводила інформаційну роботу на благодійній основі, відкриваючи нові групи у

соціальних мережах за різними напрямками діяльності та інтересів;

- **МІНЧЕНКО Олена** (Київська організація УТОГ) своїм прикладом надихала київських членів УТОГ поважного віку надавати допомогу на потреби ЗСУ.

«ВОЛОНТЕР»:

- **КОРОТОВСЬКИЙ Віктор** (Харківська облорганізація УТОГ) першим з числа глухих м. Харкова започаткував волонтерський рух для надання допомоги глухим, які залишились у Харкові;
- **РУБАНОВ Руслан** (Івано-Франківська облорганізація УТОГ) почав займатись волонтерством з 2014 року з метою надання допомоги глухим, які залишились у прифронтових зонах України, та їх евакуації у безпечні місця;
- **СОШИНСЬКИЙ Роман** (Сумська облорганізація УТОГ) налагодив стосунки з американською християнською організацією глухих для надання допомоги глухим українцям. Власним транспортом розвозив гуманітарну допомогу по Сумській області;

- **САМОЙЛИК Валентина** (Полтавська облорганізація УТОГ) — найповажніша за віком (81 рік) волонтерка та активістка УТОГ, учасниця благодійної акції «Зігрій захисника», особисто виготовила 750 окопних свічок;
- **ПЯНИГА Любов** (Полтавська облорганізація УТОГ) — активна учасниця волонтерського руху ветеранів УТОГ (75 років), благодійних акцій роздачі хліба, виготовлення окопних свічок («Зігрій захисника»). З початку війни годувала евакуйованих глухих і їх домашніх тварин, постійно надавала продуктову та грошову допомогу ЗСУ, УТОГ, ВПО, глухим на деокупованих територіях;
- **ЄГЕР Андрій** (Київська організація УТОГ) — активний волонтер м. Києва. Допомігав розвозити гуманітарну допомогу та продукти під час зупинки громадського транспорту;
- **СТРЕЛЬЧЕНКО Дмитро** (Запорізька облорганізація УТОГ) — волонтер і активіст УТОГ. Надавав всебічну допомогу членам УТОГ, які залишились в м. Запоріжжя;
- **БИСТРЕВСЬКИЙ Денис** (Чернігівська облорганізація УТОГ) — волонтер і активіст УТОГ. Брав участь у діяльності тероборони м. Києва на початку війни. Розвозив гуманітарну допомогу глухим людям по м. Києву. Займався грошовими пожертвуваннями, вніс велику суму зароблених коштів на потреби ЗСУ.

«ОСВІТЯНИН»:

- **БАЛА Христина** (Львівська облорганізація УТОГ) — глуха вчителька, веда гурток у Львівському будинку дитячо-юнацької творчості, працює у масовій школі № 20 (Освітня Мануфактура Підзамче). Відкрила артстудію імені Христини Бали. Залучала до мистецтва витинанок широке коло школярів. Дитячі витвори мистецтва накладала на хустини, листівки, сувеніри в інклюзивному ательє «Ladi di Artelier»;
- **БІЛАНОВА Ольга** (Дніпропетровська облорганізація УТОГ) працює у Криворізькій спецшколі «Сузір'я» з 2004 року, викладає українську жестову мову з 2014 року. Протягом 2022 року, попри постійні обстріли міста, продовжувала працювати: давала уроки з УЖМ, історії України і всесвітньої історії. Брала активну участь у розробці програмного забезпечення навчального процесу закладів спеціальної освіти;

- **ДУМИНЕЦЬ Олег** (Львівська облорганізація УТОГ) — учитель Львівської спеціальної школи Марії Покрови I-III ступенів. Тісно співпрацював з польськими колегами-художниками, проводив на базі школи пленери та виставляв свої роботи на різноманітних виставках;
- **ЛЕНЧИЦЬКА Софія** (Івано-Франківська облорганізація УТОГ) викладає жестову мову і трудове навчання в Калуській спеціальній школі Івано-Франківської обласної ради. Особливу увагу звертає на ознайомлення дітей з основами перукарського мистецтва, його особливостями та специфікою роботи;
- **НАШИВОЧНИКОВ Олексій** (Київська організація УТОГ) організував та провів спільно з ЦП УТОГ Всеукраїнський конкурс дитячого малюнка серед школярів з порушеннями слуху «Діти проти війни». Популяризував не лише образотворче мистецтво, а й українську жестову мову. Вів просвітницьку діяльність в Україні та за її межами в соціальних мережах;
- **СВІЧКОЛАП Сергій** (Вінницька облорганізація УТОГ) системно перекладав інформацію новинного та навчального характеру для глухих користувачів соціальних мереж;

«ПРОФЕСІОНАЛ»:

- **ГІКАВА Тетяна** (Київська організація УТОГ) проводила діяльність, спрямовану на збереження та подальший розвиток унікального професійного театру глухих акторів «Райдуга». Від першого дня війни залишалася в Києві та одночасно зі своєю професійною діяльністю режисерки театру здійснювала організаційну діяльність з надання допомоги глухим похилого віку;
- **ГУСКА Сергій** (Полтавська облорганізація УТОГ) спеціалізується на вирощуванні садово-овочевої продукції. Рекламує свою діяльність з метою популяризації серед глухих садівників України у групі у Фейсбуці;
- **КУРАЛОВ Анатолій** (Київська організація УТОГ) позиціює себе як вебдизайнер. Є митцем високого класу у своїй діяльності. На благодійницькій основі брав участь у різних проєктах як професіонал;
- **РУБАНОВА Мар'яна** (Івано-Франківська облорганізація УТОГ) працює приватною підприємницею з 2008 року. Її напрям роботи — виготовлення та реалізація авторських рамок

для картин, світлин та образів різного формату. Надала робочі місця у своїй приватній майстерні для 10 глухих робітників;

- **ТАРАН Віктор** (Львівська облорганізація УТОГ) підприємець-митець. Популяризує українське мистецтво шляхом виставок власних виробів на своїй сторінці у Фейсбуці. Займається дизайном, власноруч шиє, вишиває український національний одяг та реалізує у власній крамниці;
- **БУГЕРА Тимур** (Чернівецька облорганізація УТОГ) почав займатися вдома випіканням хліба різних сортів для його реалізації;
- **БОГОМАЗ Світлана** (Чернігівська облорганізація УТОГ) — майстриня швейної дільниці Чернігівського УВП УТОГ. З перших днів війни активно допомагала Чернігівській обласній організації УТОГ: передавала як зв'язки-вещь життєво важливу інформацію глухим людям у період бомбардування міста. Розчищала пошкоджене російською ракетою УВП від наслідків вибуху. Займалася розподілом та доставкою гуманітарної допомоги глухим, які потребували її;
- **ДЕНИСЕНКО Юрій** (Дніпропетровська облорганізація УТОГ) — глухий аграрій.

Попри близькість фронту і постійні обстріли, працював у полі, збирав урожай.

«УСПІХ»:

- **ВЕЛІЄВ Антон** (Полтавська облорганізація УТОГ) — дефлімпійський чемпіон в індивідуальному заліку з настільного тенісу 2021 року («Дефлімпійські ігри» відбулися навесні 2022 року). Успіх прийшов з формуванням статусу «активний учасник молодіжно-волонтерського руху Полтавської обласної організації УТОГ». Як благодійник організовував акції для ВПО і ЗСУ (придбання меду, солодощів тощо);
- **ЧАРНОВСЬКИЙ Ростислав** (Київська організація УТОГ) розвивав себе як волонтер. Відновив у Київській організації УТОГ заходи для глухих ветеранів. Успішно представляв Україну на Міжнародному конкурсі волонтерів;
- **ХМЕЛЬ Ніна** (Волинська облорганізація УТОГ) — голова Волинської обласної ради ветеранів УТОГ. Активно проводила інформаційно-роз'яснювальну роботу та інші заходи для ветеранів, допомагала ВПО.

Шляхом інтернет-голосування в кожній номінації були визначені переможці.
Ними стали:

у номінації
**«БЛАГОДІЙ-
НИЦТВО»**
**КИРИЧЕНКО
Вікторія**
(Київська органі-
зація УТОГ),
яка набрала
48,6% голосів;

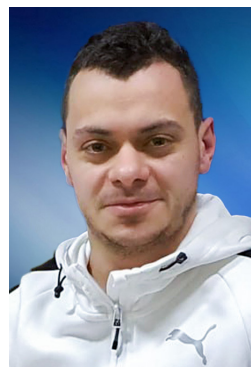
у номінації
«ВОЛОНТЕР»
**РУБАНОВ
Руслан,**
(Івано-Франків-
ська обласна ор-
ганізація УТОГ),
який набрав
44,6% голосів;

у номінації
«ОСВІТЯНИН»
**БІЛАНОВА
Ольга,**
(Дніпропетров-
ська організація
УТОГ),
яка набрала
36,5% голосів;

у номінації
**«ПРОФЕСІО-
НАЛ»**
БУГЕРА Тимур
(Чернівецька ор-
ганізація УТОГ),
який набрав
22% голосів;

у номінації
«УСПІХ»
ВЕЛІЄВ Антон
(Полтавська ор-
ганізація УТОГ),
який набрав
40,8% голосів.

**Щиро вітаємо переможців у номінаціях
Всеукраїнського конкурсу «Людина року в УТОГ — 2022» і бажаємо їм подальших успіхів!**

Почути тишу. Лікнеп про жестові мови

Фрагмент із книжки «Лінгвістика на карті світу» Рустама Гаджієва

Уже не один десяток років Українське товариство глухих проводить серед широкого загалу інформаційну роботу про те, що термін «глухонімий» є застарілим і не відповідає дійсності, що жестова мова — така ж повноцінна мова, як і інші мови світу. Але важко викоринити одразу те, що вросло вже у свідомість пересічного громадянина, який не задумується над такими речами та не вважає образливими такі терміни й таке ставлення.

Тим приємніше натрапити на публікацію, яка правильно і толерантно подає такий матеріал, розповідає про все доступно і цікаво. Саме такий підхід ми побачили у книжці «Лінгвістика на карті світу» Рустама Гаджієва, виданій у 2022 році у київському видавництві «Віхола», яке спеціалізується на книжках українських авторів.

Рустам Гаджієв — лінгвіст не лише за дипломом, а й за покликом душі. На здивоване запитання від редакції «НЖ», звідки він — людина, далека від світу глухих — брав інформацію про жестову мову і глухих людей, хто допоміг йому розібратися, як слід казати, а як ні, він відповів: «Я писав цей матеріал декілька років тому, то вже не згадаю всіх джерел. Дещо читав ще в університеті, дещо збирав по шматочках, намагаючись створити свою сюжетну канву — наприклад, про Галлодета, про французів, про Нікарагуа. Дивився багато інтерв'ю з перекладачами жестової мови з різних країн».

Отже, з люб'язного дозволу автора і видавництва ми розпочинаємо друкувати уривок з книжки, який присвячений саме глухим людям і їхній рідній мові.

Щойно встиг охолонути газон стадіону «Соккер Сіті» у південноафриканському Йоганнесбурзі після фіналу Чемпіонату світу з футболу 2010 року, як цій арені довелося збирати глядачів знову. Цього разу привід був сумним. П'ятого грудня 2013 року пішов із життя легендарний Нельсон Ролілахла Мандела, тому 10 грудня на цьому самому «Соккер Сіті» було призначено церемонію прощання з колишнім президентом і вічним борцем. Усе було організовано чинно і з властивими подібному заходу шанобливістю й помпез-

ністю. Приїхали перші особи держав, люди, що вершили долю планети: президенти США та Габона, прем'єр-міністри Канади й Тринідаду і Тобаго та інші. З цього приводу навіть запросили перекладача жестової мови, щоб максимальна кількість людей по всьому світу сприйняла слова подяки та поваги на адресу Мадіби — саме так звучить одне з кланових імен народу коса, з якого походить Мандела.

А ось у цьому моменті стає навіть якось добре на душі, що Мандела 10 грудня 2013 року вже

спочивав у засвітах і не бачив того південноафриканського кошмару, який організував перекладач Тамсанка Джантіє (Thamsanqa Jantjie). Скажімо так, сурдопереклад (не найулюбленіше слово серед перекладачів жестової мови) буквально легким порухом руки перетворився на абсурдопереклад. Уже за кілька хвилин деякі глядачі і на стадіоні, і по трансляції помітили, що перекладач просто махає руками й жодного сенсу в його маніпуляціях немає. У жестовому світі здійснюється кіпіш, підхоплений медіаспільнотою. Обурювалися й іржали всі: від Джиммі Кіммела з Джейм Лено до BBC з їхніми стандартами. Кіммел покликав до себе на шоу професійного перекладача жестової мови, і ось, як той переклав один з уривків йоханнесбурзького стендапу: «Я підтримую базові вітання тут вітання всередині приєднання цього тижня до цигарки всередині, щоб довести і таке інше... Привіт ласкаво просимо поки що... В основному це весело всі ці кулі, щоб довести це добре вибачте». Кумедно спостерігати за цим «перекладачем», навіть якщо не володієш жестовою мовою, але заздалегідь знаєш, що він несе маячню. У мережі досі є нарізки цього жестового бенефісу, подивіться обов'язково.

Коли до перекладача приїхав журналіст CNN і запитав, якого, власне, дифтонга він творив на «Соккер Сіті», Тамсанка анітрохи не вагаючись заявив, що в нього, між іншим, шизофренія, а так він жестову мову знає добре. Щоправда, на прохання продемонструвати свої навички перекладача на камеру Тамсанка чомусь відповів: «Будьмо реалістами», — і замовк. Не сумніваюся (насправді сумніваюся), що спецслужби й шамани ПАР уже з'ясували, яким чином щонайменше самозванець і щонайбільше шизофренік міг опинитися на трибуні поряд з Бараком Обамою. Втім це їхні африканські тертки, які нас з вами не стосуються.

Ця кумедна прелюдія, що відгонить ідіотизмом, запропонована вашій увазі не просто так. Після обурливого й хамського, але місцями смішного перформансу Тамсанки Джантіє я вирішив провести серед своїх приятелів коротке соціологічне опитування на тему жестових мов. Виявилось, що уявлення друзів про ці мови дуже мізерні і вкрай далекі від істини. Один з опитаних сказав, що за допомогою жестів можна легко спілкуватися під водою або, наприклад, можна дати знати співрозмовнику у великій компанії, що вирушаєш до туалету. Інший товариш припустив, що жестова мова допоможе назвати когось

мудакон так, щоб мудак не здогадався. Так, мої друзі — це лише мій біль, але водночас я відчув гостру фізичну потребу провести короткий лікнеп із жестових мов. Якщо всесвіт людей, які мовчать, але при цьому спілкуються, вам так само мало відомий, я спробую зробити ваше знайомство із цим прекрасним новим світом цікавим і захопливим.

Отже, ви дізнаєтеся, що:

- 1) жестова мова у світі, звісно, одна;
- 2) ця жестова мова, звичайно ж, англійська;
- 3) вона досить примітивна — жодної граматики, просто руками показують слова звичайної звукової мови;
- 4) попередні три пункти — мерзенна брехня.

Спочатку визначимося з термінами. Якщо ви звикли називати користувачів жестових мов глухонімими, то можете починати відвикати. По-перше, це ображає, а по-друге, це термінологічно неправильно. Слово глухоніми коректніше було б застосовувати щодо тих, хто жив сотні років тому, не міг говорити й не мав можливості вивчити жестову мову. У цьому місці заведено згадувати незлим тихим жестом Герасима з Тургенєвого «Муму». Ось таку людину, хай би вона жила навіть у наші дні, цілком можна назвати глухонімою. Будь-яка інша людина, яка не говорить звуковою мовою, але володіє жестовою, вже технічно не може бути німою. Тому глухий (англ. deaf) — це найкоректніший і правильний термін.

Хтось, можливо, зараз подумає: як можна всерйоз вважати якісь безглузді помаху руками одразу вже й мовою, і чому ці маніпуляції перетворюють глухонімих на глухих? Вони ж мовчать, мовляв. Виходить, що не мовчать. Річ у тому, що жестова мова — не те саме, що мова жестів, це вам не «майна-віра» і не показати пальцями ОК. Авжеж, непосвячений так одразу й не скаже, але жестові мови — це повноцінні й складні системи комунікації. Таких мов у світі близько ста сорока (точні цифри дуже хибують), тобто своя жестова мова є чи не в кожній країні. У жестових мов є свої фонологія (специфічна, так), морфологія й синтаксис; своя лексика та свої акценти з діалектами; цими мовами можна кричати, а можна «сарказнювати». У більшості з них багато історія розвитку й украй різноманітні родинні зв'язки, відмінні від звукових мов. Якщо я встиг вас заплутати, не переживайте, зараз у всьому цьому розберемося разом. А поки погляньмо,

хто посприяв тому, щоб глухонімі втратили частинку — німі в самоназві. Трохи історії, словом.

Як ви розумієте, жестова мова може з'явитися лише там, де є її користувачі. На сьогодні відомі два основні тригери появи жестової мови. Перший: якась добра душа збирає глухих дітей і відкриває для них школу, як було, наприклад, у Франції під керівництвом абата л'Епе або в Німеччині під керівництвом Самуеля Гейніке. Другий: у якомусь ізольованому співтоваристві з невідомої причини простежується високий відсоток глухих людей, і вони, власне, самі вигадують собі мову, наприклад, мову адаморобе чи ас-саїдську бедуїнську жестову. Нижче згадаємо і про першу, і про другу, та ще й по черзі.

Історія знає доволі ранні згадки про жестові мови. Ще в платонівських діалогах Сократ розмірковує про те, як поводитися б людина, якби не мала голосу чи мови. Або в Біблії згадується випадок, коли отця Іоанна Хрестителя Захарію покарали німотою за невіру. Зі згадок у Новий час можна виділити шотландського лінгвентузіаста Джорджа Далгарно, який у 1680 році опублікував працю «Дідаскалокофус, або Посібник для глухих і німих людей», де презентував власний метод навчання глухих. У праці було розроблено так званий артрологічний алфавіт, у якому букви розташовані на різних ділянках долоні лівої руки.

Спасибі шотландцю, це була цікава спроба, але по-справжньому знаменна для культури глухих подія відбулася у Франції, і винуватець цієї події — абат Шарль-Мішель де л'Епе. Народжений у багатій сім'ї у Версалі, він планував стати католицьким священиком, однак відмовився зректися янсенізму, популярного на той час єретичного руху, і тим самим відтермінував своє висвячення. Пізніше його мрія таки здійснилася, але ліцензії на відправлення служби абату так і не видали. Можливо, саме тому він вирішив сфокусуватися на допомозі нужденним у мирському житті.

Цікаво, що на величезний шар розвитку жестових мов вплинув досить невинний момент: абат де л'Епе випадково зустрів на вулиці Парижа двох глухих сестер, які спілкувалися між собою за допомогою жестової мови. Ознайомившись з нею, абат здивувався, якою вона була структурованою. Він захопився питанням так, що в 1760 році зібрав у Парижі глухих дітей і відкрив першу у Франції школу для глухих, де вивчалася французька, чи, точніше, старофранцузька, жестова мова.

Шарль-Мішель де л'Епе

У мережі можна зустріти відомості про те, що абат де л'Епе винайшов французьку жестову мову, але це не так. Він радше створив умови, в яких уже існуюча жестова мова була записана й служила створенню методичних матеріалів для навчання глухих дітей. Утім це застереження не скасовує значущості роботи мсьє Шарля-Мішеля: він публічно заявляв, що глухі інтелектуально розвинені й піддаються навчанню, а його слова підтверджували випускники школи, які часто самі ставали вчителями. Однак наприкінці XIX століття так звані оралісти (прихильники навчання глухих усного мовлення) на Другому міжнародному конгресі з питань освіти глухих вирішили, що жестова мова небезпечна для дітей і заважає їм освоїти усне мовлення. Так французька жестова мова впала в немилість і виявилася забороненою в школах.

Хай як шкода французів, поставимо їх на паузу, а поки що поговоримо про американську жестову мову (American Sign Language, або ASL). Так-так, невігласи можуть зрадіти, у них з'явився законний привід казати «американська мова» — і нічого їм за це не буде.

Далі буде

Редакція газети «Наше життя» висловлює щире подяку Євгенії Костенко і Марії Антипенко, які допомогли знайти цей цікавий матеріал.

Така зоря горить над нами нині...

Анатолій ЯРИНОВСЬКИЙ

Ми і ви

Ви дивитесь в минуле, ми в майбутнє.
Вам мріється імперія, союз,
А нам держава сильна і могутня
Із тисячею щирих дружніх уз
З народами, що вільні від опіки,
Які сказали «Геть!» проводирю,
Й позбулись остогидлого повіки,
Бо мають власну провідну зорю.
Така зоря горить над нами нині,
Щоправда, в неї особливий блиск,
Та хай там як, а славіть Україні
Вже скоро буде довгожданий зиск.
Минуло триста літ після Мазепи,
Що силкувався позбутися ярма.
Не сталося, як хотів — попав в халепу —
Й була росія далі як тюрма.
Це ваша кровожерлива натура
Його штовхнула стати на ту путь,
Бо у душі його здіймалась буря,
Як бачив він хижацьку вашу суть.
Ніщо в житті не стале, не постійне,
Воно, як і ріка, тече й тече.
У гноблених свої завітні мрії —
Щоб в час важкий підставив друг плече.
Є друзі в нас, на щастя, не єдині —
Вони повсюди, й в небесах без меж...
Тож звідусіль йде поміч Україні
Не тільки словом й ділом — іншим теж...
Як я сказав, сплигло років немало,
Та экс-проводирі все ще гарчать...
Історія Мазепу оправдала:
Ось документ.
Ось підпис.
Ось печать.
Писати далі вірша не покину,
До читачів ідею донесу:
Під «документом» розумійте Україну,
Під «підписом» — народ,
А під «печаттю» — ЗСУ.

Україна — не росія

Україна — не росія...
Ліпше і не скажеш.
В Україні до сусідів
Ставлення не враже.
Думка ця цілком вагома,
Суть розкрила влучно.
Вислів цей экс-президента
На імення Кучма.
І роз'яснення до цього
Додавать не треба.
Ми з росією різнимся,
Як земля і небо.
Нас Європа більше манить —
Повелось так здавна —
Хоч і в Азії все добре,
Все пристойно, славно.

У Європі ми як вдома —
Тут спокійно, тихо.
Всі гуртом тобі допоможуть,
Як спіткає лихо.
Незалежні всі держави
На її теренах,
Жодна з них не прагне мати
Статус сюзерена.
Нас Європа цим і вабить —
Дружбою, любов'ю,
А не примусом до «братства»
Смертю, гнітом, кров'ю.
Ми в минулому — шмат добрий
Володінь імперських,
Котра зникла, слава Богу,
Тож ми вільні... Вперше!

Нам позбутися б хутчіше
Злобних московитів.
Не в боргу ми перед ними,
Бо давно вже квити.
А вони все лізуть й лізуть —
Господи, помилуй!
Та ми їх усе ж здолаєм —
Є у нас ще сили.
Чесний люд усе це бачить,
І часу не гає.
Він нам щиро співчуває
І допомагає.
Наша карта у цих «іграх»,
Як нам треба, ляже.
Україна — не росія...
Краще і не скажеш.

Герою — слава!

Його ім'я Вітчизні вже відоме —
Не тільки всі ми знаємо про це —
Той розстріл прокотивсь по світу громом...
Його слова — плювок рашистам у лице.
Лише сказавши «Слава Україні!»,
Він цим себе прославив на віки,
І в цьому, і в наступних поколіннях
Цей факт увійде в епос, не в казки.
Два слова ці уже давно — як гасло,
Що не вживалося багато літ,
Воно усюди нині є незгасним:

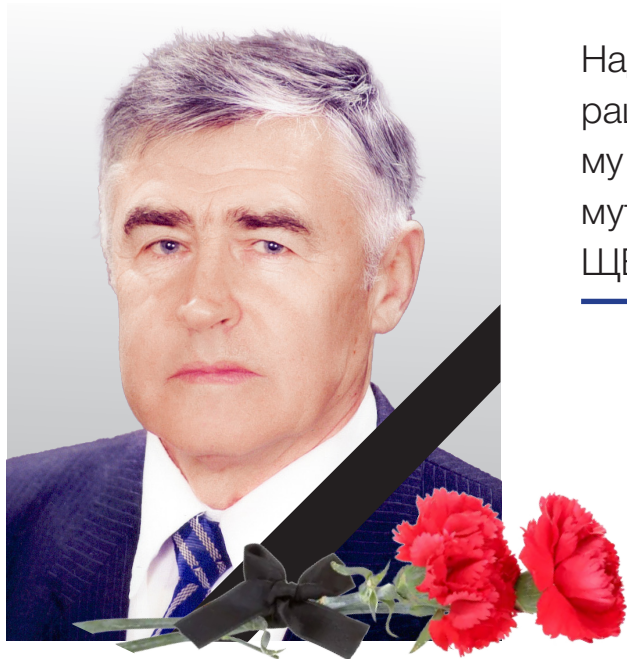

«Героям слава!» — відізвався світ.
Узріте в цьому глибочині любові
До рідної страждальниці-землі,
Ціну пролитої за неї крові,
Каліцтва й рани — крупні і малі.
Минатимуть роки... Життя ітиме...
У безвість кануть кляті вороги,
А рідний край пишатиметься тими,
Хто в бій пішов — їм бій був до снаги.
Він чітко мовив: «Слава Україні!»,
Як відгук — постріл, і герой упав.
Ось так за ці слова боєць загинув,
І своєрідним пам'ятником став.
Такими ми пишаємось по праву,
І на могили носимо вінки,
І кажемо там теж — «Героям слава!» —
На всі тисячоліття, всі віки.
Наприкінці назву ім'я героя:
Він — Олександр Мацієвський,
З сім'єю на Чернігівщині жив.
Убитий не в бою, а поза боєм,
За те, що неньку-Україну захищав,
І віддано та вірно їй служив.

Закодована доля України — на її державному прапорі

Він завжди був, цей колір, — споконвіку,
З тих пір як утворились небеса.
Гір не було ще, не текли ще ріки,
А з вишини спливала синь-краса.
У небі з сонця другий колір ллється,
Захований у променях його.
А сонце сяє щиро, аж сміється,
Тепло ллючи на землю, не вогонь.
Ці двоє — жовтий й синій — не зелений,
Служити нам згодились залюбки —
З небес схлюпнулись радо на знамено
Й застигли на тканині на віки.
Символізує вічність синій колір,
А жовтий — якість нашого життя.
Тож на знамені в знаках наша доля,
І світла перспектива майбуття.
Знамено це — держпрапор України,
У ньому — її гідність, честь, краса...
Ні, наша ненька доти не загине,
Допоки з нею сонце й небеса.

Загинув від ворожого обстрілу...

Надійшла сумна звістка, що 27 березня, від рашистського снаряду в Бахмуті, на власному подвір'ї загинув колишній директор Бахмутського УВП УТОГ, Почесний член УТОГ **ЩЕРБАНЬ Дмитро Опанасович**...

Хоча вже понад 18 років він перебував на заслуженому відпочинку, але підтримував зв'язок з підприємством і нашим Товариством, з колегами та директорами підприємств УТОГ.

Народився Дмитро Опанасович 27 жовтня 1934 року в селі Балаклея Великобагачанського району Полтавської області. На Полтавщині пройшли його дитячі і шкільні роки.

У 1954 році він закінчив Артемівський кераміко-механічний технікум і розпочав трудову діяльність майстром ремонтно-механічного цеху Артемівського заводу «Донбасенергобуд».

З 1955 до 1959 року служив на Військово-морському флоті, де йому довелося брати участь у виконанні важливих доручень командування, за що отримав знак відзнаки.

Після повернення додому Дмитро Опанасович працював на Артемівській швейній фабриці імені 8 Березня на інженерних посадах. У 1965 році він закінчив Український заочний політехнічний інститут (м. Харків) з присвоєнням кваліфікації інженера-механіка.

Коли у 1983 році постало питання про кандидатуру на посаду директора Артемівського УВП УТОГ, місцева влада порекомендувала саме Щербаня і не помилилася. З 20 квітня 1983 року він був призначений директором підприємства УТОГ і в складних умовах економічної кризи зумів об'єднати навколо себе дружний колектив УВП, спрямувавши його на виконання виробничих завдань, розв'язання соціально-побутових

проблем, збереження наявних робочих місць та створення нових.

За час його роботи підприємство, яке спеціалізується на виготовленні широкого асортименту спецодягу та товарів широкого вжитку, впровадило у виробництво понад 150 моделей спецодягу. Основні вироби мали сертифікат якості.

Як зазначила у своєму поминальному слові директор Сумського ВП «Стиль» УТОГ Л.П. Яковчук, підприємство під керівництвом Дмитра Опанасовича було одним із кращих в системі УТОГ. Після виходу його на заслужений відпочинок воно продовжувало успішно працювати далі. Лише проклята війна внесла свої корективи...

Але Дмитро Опанасович був не тільки добрим господарником і керівником — це була дуже порядна і чуйна людина, яка користувалася повагою не лише серед працівників підприємства, у своєму колективі, але й серед своїх колег у Товаристві.

Завдяки щирій любові та повазі до людей, досвіду у роботі та знанням, Дмитро Опанасович здобув заслужений авторитет. За сумлінне ставлення до своїх службових обов'язків, активну життєву позицію у захисті осіб з інвалідністю зі слуху, вагомих особистий внесок у справу розвитку Товариства Д.О. Щербаню у 2003 році присвоєно звання «Почесний член УТОГ», у 2004 році він нагороджений Почесною грамотою Міністерства праці та соціальної політики України, неодноразово відзначався почесними грамотами президії ЦП УТОГ.

Звістка про загибель Дмитра Опанасовича глибоко вразила всіх, хто його знав, любив і шанував. Світла пам'ять про цю чудову людину назавжди залишиться в наших серцях.

Президія ЦП УТОГ, Рада директорів підприємств УТОГ, керівництво та колектив Бахмутського УВП УТОГ, Всеукраїнська рада ветеранів УТОГ, друзі й колеги

Обірвалися дві життєві долі...

Вирує воєнне лихоліття, щодня забирає найцінніше — життя військових і цивільних українців... Але попри це, обривається людське життя і від хвороб, ранивши серце передчасним прощанням. Сумні звістки приніс квітень глухим людям, що попри всі труднощі, не залишають свою розтерзану нещадною війною, рідну запорізьку землю... Засмутила їх спочатку одна звістка про непоправну втрату, а згодом і друга...

12 квітня 2023 року пішла з життя **ТРОЯН Валентина Іванівна**, колишня голова Гуляйпільської ТО УТОГ.

Народилася вона 21 вересня 1949 року у сім'ї глухих батьків у смт Васильківка Дніпропетровської області. Після закінчення

школи вирішила стати перекладачкою жестової мови, тому була направлена до Києва — на курси. 27 вересня 1966 року почала працювати перекладачкою у Гуляйпільському райвідділі УТОГ, а 1 жовтня 1991 року стала головою Гуляйпільської ТО УТОГ.

Понад 50 років, а точніше — 51 рік віддала Валентина Іванівна своїй роботі. До неї можна було звернутися у будь-який час за порадою та допомогою і ніколи вона не відмовляла глухим у підтримці. Не дивлячись на те, що була вже на пенсії, завжди приходила в клуб, допомагала вирішувати всі питання та проблеми членів УТОГ.

У зв'язку з 50-річним стажем

роботи в Гуляйпільській ТО УТОГ президія ЦП УТОГ нагородила Валентину Іванівну Почесною грамотою ЦП УТОГ.

З початком повномасштабної війни Гуляйполе опинилося в зоні активних бойових дій і Валентина Іванівна, яка тяжко хворіла, вимушена була евакуюватися до Запоріжжя. На жаль, обірвалося її життя, пішла вона у кращий світ і залишила про себе довгу незабутню пам'ять...

Сумуємо з приводу цієї непоправної втрати. Наші щирі співчуття рідним і близьким.

**Президія правління і колектив
Запорізької облорганізації
УТОГ, голова Бердянської ТО
УТОГ Наталія Кисляк**

Ще одна сумна звістка про те, що 15 квітня не стало **ТОПЧИЄВОЇ Людмили Михайлівни**, дуже засмутила всіх, хто її знав. Вона давно тяжко хворіла і тому так рано обірвалося її життя...

Народилася Людмила Михайлівна 5 лютого 1956 року в м. Запоріжжя. Навчалася у Феодосійській спеціальній школі-інтернаті для глухих дітей, яку закінчила в 1974 році. Працювала на Запорізькому ВП «Неон», де пройшла шлях від зварювальниці до майстрині.

Людмила Михайлівна заочно здобула вищу освіту у Київському національному університеті

культури і мистецтв, адже брала активну участь у художній самодіяльності Запорізького ОБК УТОГ. Працювала художньою керівницею у Запорізькому ОБК УТОГ, передаючи свій багатий творчий досвід іншим.

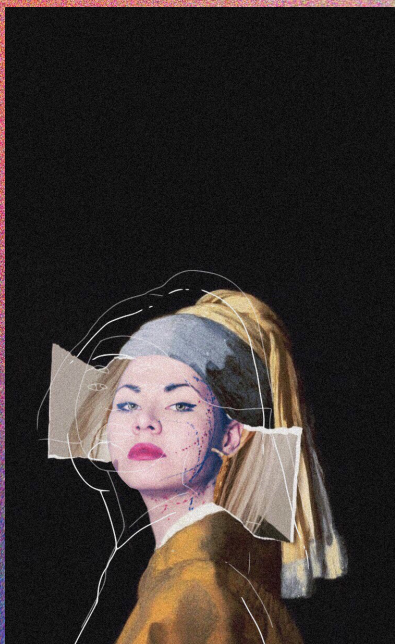
Активно грала у баскетбол, була неодноразовою призеркою чемпіонатів України. В «Інваспорті» вона працювала провідною спеціалісткою.

На жаль, не судилося їй довго жити і радувати всіх своїми талантами... Словами співчуття і скорботи хочемо підтримати у цей важкий час її сім'ю, рідних і близьких.

Світла пам'ять Людмилі Миколаївні.

**Президія правління і колектив
Запорізької облорганізації
УТОГ, Запорізький ОБК УТОГ,
НСТК «Славутич», «Інваспорт»**

Робимо все, аби
наблизити перемогу

стр. 2-4

